

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت
دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

منبت کار چوب

گروه شغلی

صنایع دستی (چوب، فلز، سفال و...)

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۷	۲	۰	۷	۷	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۱
Isco-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

۷۳۱۷-۷-۰۰۱-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۳/۹/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۱-۰۱-۷۷-۷۳۱۷

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی (چوب ، فلز ، سفال) :
-رامک فرح آبادی
-صدیقه رضاخواه

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :
-سازمان میراث فرهنگی
- طی تفاهم نامه شماره ۱۰۰/۹۱۹۹ مورخ ۹۳/۳/۲۴ این استاندارد تدوین گردد.
-دفتر طرح و برنامه های درسی

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-
-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران ، خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۷ - ۶۶۹۴۴۱۲۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تهدیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	داود ملایی	کارشناس ارشد	صنایع دستی	کارشناس مسئول گروه چوب	۲۱	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۱۲۳۹۰۹۶۱۳ ایمیل : آدرس :
۲	مهرداد شرافت	کارشناس	صنایع چوب و چوب شناسی	رئیس گروه توسعه و مدرس	۲۰	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۳	علی مولایی	کارشناس	صنایع دستی	کارشناس ترویج	۱۸	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۱۲۴۱۵۳۸۶۰ ایمیل : آدرس :
۴	سمیرا عرب	کارشناس ارشد	پژوهش و هنر	کارشناس کارگاه خاتم	۱۶	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۳۵۵۳۳۰۰۹۵ ایمیل : آدرس :
۵	رامک فرح آبادی	کارشناس ارشد	صنایع چوب	معاون دفتر طرح و برنامه های درسی	۲۲	تلفن ثابت : ۶۶۵۶۹۹۰۰ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۶	صدیقه رضاخواه	کارشناس	شیمی	مسئول گروه صنایع دستی	۲۳	تلفن ثابت : ۶۶۵۶۹۹۰۰ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۷						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل :	
منبت کار چوب	
شرح استاندارد آموزش شغل :	
منبت کار چوب شغلی در حوزه صنایع دستی چوبی می باشد و شامل وظایف انتخاب چوب ، ابزار و طرح مناسب ، حکاکی، منبت کاری کم برجسته ،نیم برجسته و تمام برجسته و ساخت چند نمونه طرح متفاوت منبت و سمباده زنی ، لیسه کاری و پرداخت نهایی می باشد و با مشاغل صنایع دستی و نمایشگاهها و فروشگاههای صنایع دستی ارتباط دارد .	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : داشتن سلامت کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۵۰۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۳۰ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۳۷۰ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵ %
- عملی :	۶۵ %
- اخلاق حرفه ای :	۱۰ %
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
لیسانس صنایع دستی ، صنایع چوب با ۲ سال سابقه مرتبط فوق دیپلم صنایع دستی و صنایع چوب با ۴ سال سابقه مرتبط دیپلم با داشتن کارت صنعتگری سازمان صنایع دستی و گواهینامه منبت کاری سازمان آموزش فنی و حرفه ای با ۶ سال سابقه مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

منبت چوب بر اساس نقشه و طرح که اکثراً نقوش سنتی (اسلیمی ، ختایی) می باشد با ابزار بسیار ساده (مغار ، قلم و چاقو) بر روی چوب حکاکی انجام داده و نقوش به صورت برجسته و حجم دار در آمده که از زیبایی خاصی برخوردار می باشد.

منبت هنری است که در آن حکاکی و کنده کاری روی چوب بر اساس نقشه و طرح انجام می گیرد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Fretwork wood (monabat)

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

- معرق کار چوب
- ارسی ساز
- مشبک کار چوب
- معرق منبت کار
- منبت مشبک کار
- سازنده احجام چوبی سنتی
- کنده کار روی چوب

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها

ردیف	عناوین
۱	انتخاب چوب مناسب بر اساس طرح مثبت و تکنیک کار
۲	پیاده سازی طرح مناسب
۳	انتخاب ابزار دستی جهت مثبت کار هنری و آماده سازی آن
۴	مثبت کاری کم برجسته
۵	مثبت کاری نیم برجسته
۶	مثبت کاری تمام برجسته
۷	سمباده زنی و رفع نواقص نهایی
۸	لیسه کاری و پرداخت
۹	بازاریابی و مدیریت فروش محصولات
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۱۰	۲۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع چوب وسایل حفاظت و ایمنی فردی	دانش :			
			۴	-انواع چوب و ساختارشناسی آن (گردو ، راش ، زبان گنجشک ، گلابی)
			۴	-انواع چوب های باغی و کاربرد آن ها
			۴	-رنگ چوب
			۴	-فرم و شکل چوب
			۴	-بافت چوب ، معایب چوب
	مهارت :			
		۱۰		-انتخاب چوب سالم و بدون عیب بر اساس طرح مثبت
				-
	نگرش :			
	-دقت در کار			
	-انتخاب چوب مرغوب			
-رعایت اخلاق حرفه ای				
ایمنی و بهداشت :				
-استفاده از وسایل حفاظت و ایمنی فردی				
-استفاده از تهویه در انبار چوب				
توجهات زیست محیطی :				
-عدم آلودگی محیط زیست				
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: پیاده سازی طرح مناسب
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۵	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع طرح سنتی مورد نیاز				دانش :
انواع نقوش مورد نیاز مثبت کار کاغذ پوستی چوب در اندازه شخص مغار			۲	-انواع طرح سنتی (گل و مرغ ، اسلیمی ، ختایی ، نگارگری، خوشنویسی ، گل فرنگ و ...)
چسب موکت یا آهن چسب چوب			۲	-انواع نقوش (انتزاعی ، هندسی)
			۱	-روش های انتقال طرح
				مهارت :
		۱		-انتخاب طرح مناسب با نوع مثبت
		۱		-کپی کردن طرح مناسب
		۱/۵		-انتقال طرح به وسیله کاربن روی زمینه
		۱/۵		-انتقال طرح به وسیله مغار روی زمینه
				نگرش :
	-استفاده از طرح های اصیل -			
	ایمنی و بهداشت :			
	-رعایت هویه و روشنایی مناسب در کارگاه -رعایت فضای مناسب کارگاهی (حداقل ۱۲ متر مکعب)			
	توجهات زیست محیطی :			
	-عدم آلودگی محیط زیست -			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: انتخاب ابزار دستی جهت مثبت کار هنری و آماده سازی آن
	جمع	عملی	نظری	
	۵۰	۳۰	۲۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
مغار تخت				دانش :
مغار نیم باز			۵	-انواع ابزار مثبت کاری(مغار،چکش،قلم،اسکنه)
مغار گلوبی			۵	-انواع ابزار پرداخت(لیسه،سوهان،سمباده)
مغار ناخنی			۵	-دستگاه سنگ سنباده
مغار چاقویی			۵	-روش تیز کردن ابزار
مغار کبریتی			۵	
لیسه				مهارت :
سوهان		۵		-انتخاب ابزار مناسب متناسب با طرح مثبت
سمباده		۱۵		-تیز کردن مغار و قلم مثبت کاری
دستگاه سنگ سنباده		۱۰		-ساخت ابزار در صورت نیاز
سنگ نفت				نگرش :
				-دقت در انتخاب ابزار
				-کنترل مرغوب بودن ابزار
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت بهداشت فردی و محیطی در کارگاه
				-مراقبت و نگهداری از ابزار
				توجهات زیست محیطی :
				-عدم آلودگی محیط زیست
				-

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۸۰	۶۵	۱۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چوب گلابی				دانش :
انواع چوب (گردو ، راش ، نمدار)			۲	-تاریخچه منبت کاری در ایران و جهان
قلم منبت			۲	-مفهوم و تعریف منبت کاری
طرح مورد نیاز			۳	-انواع منبت (کم برجسته ، نیم برجسته ، تمام برجسته)
			۳	-مناطق تولید منبت (آباده ، همدان ، قم، گلپایگان، تهران و ..)
			۲	-ابزار و وسایل مورد نیاز
			۳	-طرح مناسب منبت کم برجسته
				مهارت :
		۱۰		-خالی کردن زمینه
		۱۰		-حالت دادن به طرح
		۱۵		-انجام یک نمونه منبت گل به صورت کم برجسته
		۱۵		-انجام یک نمونه منبت طرح گره
		۱۵		-انجام یک نمونه منبت کم برجسته با طرح آزاد
				نگرش :
				-معرفی طرح های منبت کم برجسته به ویژه منبت آباده
				-دقت در منبت کاری
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت نکات بهداشتی
				توجهات زیست محیطی :
				-

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :	
	جمع	عملی	نظری		منبت کاری نیم برجسته (بارولیف)
	۸۰	۷۰	۱۰		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
				دانش :	
			۵	-مفهوم منبت کاری نیم برجسته (بارولیف)	
			۵	-ابزار و وسایل مورد نیاز	
				-	
				مهارت :	
		۲۰		-انجام یک منبت نیم برجسته با طرح اسلیمی	
		۲۰		-انجام یک منبت نیم برجسته با طرح ختایی	
		۳۰		-انجام یک نمونه منبت نیم برجسته با طرح آزاد	
				-	
				نگرش :	
	-معرفی منبت کاری نیم برجسته				
	-دقت در انجام منبت کاری				
	-صرفه جویی در کار				
				ایمنی و بهداشت :	
	-رعایت نکات ایمنی و بهداشتی در کارگاه				
-استفاده از هواکش پنکه ای و صنعتی جهت مکش خرده چوب					
			توجهات زیست محیطی :		
-عدم آلودگی محیط زیست					
-					

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : منبت کاری تمام برجسته (اورلیف)
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴۰	۱۲۰	۲۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش :
			۱۰	-مفهوم منبت کاری تمام برجسته (اورلیف)
			۱۰	-ابزار و وسایل مورد نیاز منبت کاری
				مهارت :
		۴۰		-منبت کاری یک طرح مینیاتور (نگارگری) به صورت تمام برجسته
		۴۰		-منبت کاری یک طرح تشعیر به صورت تمام برجسته
		۴۰		-منبت کاری یک طرح آزاد
				نگرش :
				-معرفی منبت کاری تمام برجسته (اورولیف) -
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت نکات ایمنی و بهداشتی -
			توجهات زیست محیطی :	
			-عدم آلودگی محیط زیست -	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : سمباده زنی و رفع نواقص
	جمع	عملی	نظری	
	۵۰	۳۰	۲۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
سمباده				دانش :
سنگ نفت			۵	-هدف از سمباده زنی
چوب ساب			۱۰	-نواقص کار (ترک ، شکستگی ، پریدگی و ...)
سوهان ریز			۵	-ابزار و وسایل مورد نیاز (چوبساز ، سوهان ریز ، سمباده و ...)
				مهارت :
		۱۵		-سمباده زنی مثبت های انجام شده
		۱۵		-رفع نواقص ترک خوردگی ، گره ، شکستگی
				نگرش :
	-دقت در سمباده زنی و ارائه کار تمیزتر			
				ایمنی و بهداشت :
	-رعایت نکات ایمنی و بهداشتی			
				-
				توجهات زیست محیطی :
	-عدم آلودگی محیط زیست			
				-

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: لیسه کاری و پرداخت نهایی
	جمع	عملی	نظری	
	۴۰	۳۰	۱۰	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
لیسه فلزی				دانش:
پارچه زبر			۵	- مفهوم لیسسه کاری
سمباده نرم			۵	- ابزار لیسسه کاری و پرداخت
لاک الکل				مهارت:
کیلر				- لیسسه کاری محصولات
سیلر	۱۰			- پرداخت نهایی محصولات
روغن های طبیعی	۱۰			- استفاده از سیلر و کیلر، پلی استر و نیم پلی استر و روغن های طبیعی
نیم پلی استر	۱۰			
پلی استر				
	نگرش:			
	- صرفه جویی در مصرف مواد			
	- دقت در کار			
	ایمنی و بهداشت:			
	- رعایت نکات ایمنی و بهداشت			
	توجهات زیست محیطی:			
	- عدم آلودگی محیط زیست			
	-			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			قیمت گذاری و بازاریابی و مدیریت فروش محصولات
بروشورهای تبلیغاتی رایانه متصل به اینترنت جزوات آموزشی بازاریابی	دانش :			
			۲	-روش قیمت گذاری(روش محاسبه قیمت مواد اولیه و برآورد قیمت تمام شده محصول)
			۲	- مفهوم بازاریابی
			۲	- روش های تبلیغات (اینترنت،بروشور،...)
			۲	-روش های برپایی نمایشگاه
			۲	-روش های جذب مشتری
	مهارت :			
		۲		-قیمت گذاری
		۲		-بازاریابی محصولات مثبت
		۲		-تبلیغات به صورت اینترنتی ،تهیه بروشور و...
		۲		-برپایی نمایشگاه و شرکت در نمایشگاههای داخلی و خارجی
		۲		-جذب مشتری
	نگرش :			
				-بازاریابی و معرفی محصولات با کیفیت منت
	ایمنی و بهداشت :			-
توجهات زیست محیطی :			-	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دستگاه مکش خرده چوب	ثابت یا متحرک	۱ دستگاه	
۲	هواکش	صنعتی و پنکه ای	۶ دستگاه	
۳	میز کار	منبت کاری	۱۵	
۴	صندلی	معمولی	۱۵	
۵	رایانه	معمولی	۳	
۶	میز	معمولی	۳	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	انواع چوب	(گردو، گلابی، راش ، عناب)	۱۰قطعه برای هر نفر	
۲	انواع کاغذ سمباده	با درجات و نمرات مختلف	۳۰ورق از هر درجه	
۳	کاربن		۱۵	
۴	مواد		۱۵	
۵	خودکار		۱۵	
۶	کاغذ پوستی		۱۵ورق	
۷	روغن	معمولی - زیتونی	مقداری	
۸	کاغذ	مومی	۳۰ورق	
۹	چسب	موکت یا آهن	۱۵	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	مغار	تخت ، نیم باز ، گلویی، ناخنی، کبریتی	ازهر کدام ۱۵ عدد	
۲	لیسه	معمولی	۱۵	
۳	گیره	معمولی	۱۵	
۴	سوهان	گرد، سه گوش ، تخت ، نیم گرد	۵	
۵	سنگ نفت	معمولی	۵	
۶	مصقل	مخصوص لیسسه مثبت	۳	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

